

- Katkus M. Balanos gdynė // Mūsų tautosaka. IV. Kaunas. 1931.
- Kazlų Rūdos krašto kulinarinis paveldas. Marijampolė, 2012.
- Kazlų Rūdos krašto tradiciniai valgiai. Marijampolė, 2005.
- Ką valgė senovės lietuviai // Rytas. 1935. Nr. 16. P. 7–9.
- Končius I. Žemaičio šnekos. V. 1996.
- Kudirka J. Kūčių stalas. V. 1989.
- Liaudies kūrybos archyvo medžiaga.
- Lietuviški patiekalai V. 1991.
- Lietuvių burtai ir prietarai. V. 2006.
- Lietuvių folkloro chrestomatija. V., 1996.
- Lietuvių kalbos žodynas. V. 1999–2002.
- Lietuvos etnologijos ir antropologijos enciklopedija. V. 2011.
- Maksimov S. Kūl chlieba. Moskva. 1982.
- Marcinkevičienė N. Metai už stalo. V. 2009.
- Milius M. Lietuvių valstiečių maistas XIX a. antroje pusėje–XX a. pradžioje // Iš lietuvių kultūros istorijos. T. 2. V., 1959. P. 257–279.
- Samulionytė J. Kasdieniniai stalo indai, įrankiai ir valgymo papročiai (1918–1940) // Sintautai, Žvirgždaičiai. V. 1996. P. 211–220.
- Samulionytė J. Stalo indai ir įrankiai // Žiobiškis. V. 2000. P. 792–808.
- Samulionytė J. Valgiai // Šiaulėnai. V. 2004. P. 234.
- Skablauskaitės I. interneto svetainėse skelbta medžiaga.
- Stevens Daniel. Naminė duona. V. 2011.
- Šeiminkė. 1937–1939.
- Šliavas J. Dar apie papročius // Žiemgalių pėdsakais. V. 1996. P. 200.
- Tetervins subilda. Emilijos Brajinšienės gyvenimas ir veikla. Šiauliai. 2006.
- Uginčienė J. Žemaičių valgiai. V. 1972.
- Visuotinė lietuvių enciklopedija. V. 2001–2011.
- Vyšniauskaitė A., Kalnius P., Paukštytė-Šaknienė R. Lietuvių šeima ir papročiai. V. 1995.
- Vyšniauskaitė A. Mūsų metai ir šventės. Kaunas. 1993.
- Žemaičių Kalvarijos apylinkės gyventojų mityba // Žemaičių praeitis 3. V. 1994. P. 145–149.

Turinys

ĮVADAS	5
NUO LAUKO IKI ARUODO	13
NUO GRŪDO IKI KEPALO	25
DUONOS RYKAI	38
RECEPTAI	42
Paprasta ruginė duona	42
Plikyta duona	42
Pusiau plikyta duona	43
Juoda duona su bulvėmis	44
Pikliuota ruginė duona	44
Ruginių pikliuotų miltų plikyta duona	44
Plikyta saldi ruginė duona	45
Plikyta kvietinė duona	45
Plikyta pagardinta kvietinė duona	46
Plocinis (placinis)	46

Paukščio kukelė	46
Bandelės ant klevo lapų	47
Kakoras	48
Ruginis kakoras	48
Makoras	49
Ragaišis	49
Ragaišduonė	50
Paprastasis ragaišis	51
Miežinis ragaišis	51
Miežinis ragaišis su bulvėmis	51
Kvietinis ragaišis	52
Juodmargis ragaišis	52
Tamsusis ragaišis	53
Miežinis ragaišis su pupom	53
Ragaišėlis	54
Obuolinis ragaišis	55
Geroji (saldi) duonynė	55
Duonynė	55
Duoniniai sklindžiai	56
Duonos maišymo ir tarkių sklindžiai	56
Duonkepė	56
Duona su spirgais	57
Duonkukuliai su bulviene	58
Duonos ir džiovintų vyšnių gira	58
Duoninė gira su mėtomis	58
Duonos gira su apyniais	59
Duoninė gira (atsigėrimui ir sriuboms)	59
Saldė	60

Duonos kisielius	60
Ruginė kava	60
VARGO DUONA	61
Grikinė duona	69
Avižinė duona	69
Miežinė duona	70
Moliūgų duona	71
KALENDORINĖS ŠVENTĖS IR DUONA	72
Gandrinės	72
Kratinio duonelė	74
Busilo bandukė	74
Kakoriokai	75
Velykos	75
Velykų duona	77
Aguoninė boba	77
Velykinė pynė	78
Kiščio duona	78
Jurginės	79
Jurgio duona	80
Jurginių ragaišis	81
Gegutės duonelė	81
Piemenio duonelė	82
Šventinės bandelės	83
Žolinė	83
Gardžioji duona	85
Kepaišis su uogiene	85

Tortas duoninis	86
Vėlinės	86
Baigtuvių duona	88
Ragaišis su moliūgais (grieščiais, cukriniais runkeliais)	88
Almužna duona	89
Saldienė	90
Grikinis ragaišis	90
Kūčios Kalėdos	92
Kūčių duona	93
Šventinė duona	94
Kūčių ragaišis	95
Kalėdinė boba	95
Duoninės spurgos	96
Šeimos papročiai ir duona	96
Karvojus	101
Vestuvių ragaišis	102
Vestuvinė boba	103
Šventinė pynė	104
Riestė	104
Grikinė babka	105
Krikštynų ragaišis	106
Kūmos pyragas	106
Marga boba	107
REGIONINIAI DUONOS YPATUMAI	108
DZŪKIJA	108
Saldės duona	111
Pusruginė duona	111

Grikinė babka	112
Grikinė boba	112
Ruginis pyragas	113
AUKŠTAITIJA	113
Pagirninė duona	117
Salymo duona	118
Krekenavos plikyta duona	118
Porūgštė duona	119
Tumsi duona	119
Paliepsnis	120
Kringelis	120
SUVALKIJA	121
Šatruotoji duona	124
Kapsų duona	124
Pikliuota mielinė ruginė duona	125
Duoninė varnelė su vyšniomis	125
Turtinga duona	126
Duona su moliūgų koše	126
Saldziaduonė	127
Bagotasis ragaišis	127
Duonos mutinys	128
ŽEMAITIJA	128
Obladies douna	133
Žemaitiška duona	133
Duona su kanapėmis	134
Duona su obuoliais ir lašinukais	134

Šviesi mielinė duona.....	134
Morkų ragaišis (makutis).....	135
Duonpyragis.....	135
MAŽOJI LIETUVA	136
Duona su lašinukais.....	137
DUONA SAUGO IR GYDO	138
DUONOS KEPIMO PROCESAS	146
ŽODIS ŠIANDIENOS KEPĖJAMS	152
Juoda neplikyta duona.....	155
Juoda plikyta duona.....	156
LITERATŪRA	159

Marcinkevičienė, Nijolė

Ma418 Nuo grūdo iki kepalo / Nijolė Marcinkevičienė. – Vilnius : Žuvėdra, 2014. – 168 p. : iliustr.

ISBN 978-609-8089-34-9

Ši knyga skirta vienam seniausių ir pagrindinių lietuvių maisto produktų – duonai. Autorė, surinkusi unikalią medžiagą bei archyvinės nuotraukas, siūlo skaitytojams pajauti duonos gimimo stebuklą, jos sudėtingą kelią nuo grūdo iki kepalo ant stalo... Nijolė Marcinkevičienė detalai aptaria regioninius duonos ypatumus, duonos ir kalendorinių švenčių sąsajas, pateikia daugybę receptų.

UDK 664.6+398.3(474.5)+641.56(474.5)(083.12)

Nijolė Marcinkevičienė
 NUO GRŪDO IKI KEPALO
 Nijolė Marcinkevičienė
 Kvepalai ir duona
 Vilnius: Žuvėdra, 2014. 168 p.
 ISBN 978-609-8089-34-9